

АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ОБЩЕСТВЕНО ПРОУЧВАНЕ

СРЕД ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ В ГРАД СЛИВЕН

**В изпълнението на проект
„ПАРТНЬОРИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СЛИВЕН”**

Проектът се осъществява с
финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление”,
съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Бенефициент: Фондация „Регионален център за икономическо развитие”
Партньор: Община Сливен

СЪДЪРЖАНИЕ	стр.
ВЪВЕДЕНИЕ	3
РАЗДЕЛ 1	
1. Цели и задачи на проучването	4
2. Организация и провеждане на проучването	5
3. Методология за провеждане на проучването	5
3.1. Териториален обхват	5
3.2. Целева група	5
3.3. Инструментариум	6
3.4. Анкетна карта	6
3.5. Анкетъори	7
РАЗДЕЛ 2	
АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	7
2.1. Профил на целевата група	8
2.2. Констатации и изводи от проучването	10
РАЗДЕЛ 3	
ПРЕПОРЪКИ	40

ВЪВЕДЕНИЕ

Проектът „Партньори за развитие на Община Сливен“ се реализира от Фондация „Регионален център за икономическо развитие“ - Сливен и Община Сливен.

С неговата реализация се цели разкриване на действия и мерки целящи усъвършенстване на мониторинга и оценката на провежданите политики от Община - Сливен, с което да се създадат възможности за повишено участие на гражданското общество в управлението. Проектните цели кореспондират на Стратегическа цел 2 на ОП „Добро управление“ – „Партньорско управление с гражданите и бизнеса“ и Стратегическа цел 3 „Открито и отговорно управление“.

Основната цел на проекта е повишаване на гражданското участие в управлението и работата на Община – Сливен и подобряване на прозрачността на действията.

Тази цел е отправната точка към необходимостта от превръщането на гражданското участие и на гражданския контрол в основен принцип и необходим етап от процеса на вземане на управленски решения и като гаранция за осигуряване на по-голяма прозрачност и отчетност на действията на администрацията. Тези намерения определят и **специфичните цели на проекта:**

1. Разработване на ефективен инструментариум за мониторинг и оценка на провежданите политики от Община - Сливен;
2. Въвеждане на действащ механизъм за обратна връзка;
3. Усвояване и въвеждане на добри европейски практики за гражданско участие;
4. Повишаване на административния капацитет и на капацитета на партньор-ските организация за разработване и реализиране на проекти за местно развитие.

Проектът е свързан с проучвания, анализи и препоръки за работата на Община - Сливен, добри европейски практики, модел за подобряване на участието на гражданските субекти в процесите на формулирането и изпълнението на политики, граждански мониторинг върху действията на администрацията, публични обществени обсъждания по обществено значими за общината теми, инициативи или документи, широка информационна кампания за разпространение на резултатите.

РАЗДЕЛ 1

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ПРОУЧВАНЕ

Защо правим това изследване?

През последните години общественият фокус върху действията на местните власти нараства. Необходимо е да се оцени влиянието на редица фактори:

- Опитът на страната ни да се приобщи към общественото устройство и стандартите на живот на старите европейски демокрации;
- Повлияните от това, но останали неизпълнени, политически заявления за реформиране на органите на местната власт в съответствие с международните стандарти;
- Налагащото се в обществото чувство за липса на справедливост и способност на местната власт да функционира в интерес на гражданите.

Целите на проведеното проучване, разглеждани в контекста на целия проект са насочени към установяване на удовлетвореността на бизнес организациите в Сливен и впечатленията им от ефективността на взаимодействие и координация на общинската администрация с тях.

Резултатите от проведеното проучване са изходен пункт за реализацията на целите на проекта. От една страна - с неговото провеждане се изследва действащия модел на взаимодействие и координация (с неговите добри и слаби страни) и от друга страна - осигурява се обективна предпоставка за неговото усъвършенстване с въвеждането на нови **стандарты, процедури и добри практики**.

В **обхвата** на общественото проучване попадат задачи, групирани в **следните етапи**:

- Анкетно проучване;
- Обработка на резултатите /анкетните карти/ от проучването;
- Анализ на резултатите, изводи и препоръки, представени в аналитичен доклад.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОУЧВАНЕТО

Проучването е проведено по предварително разработена методика, която бе съобразена с нуждите на изследването и целите на проекта. Методиката представя общата рамка, основните понятия и стъпки на проучването.

Използван е метода на **пряката анкета** - с предварително структурирани и дефинирани **закрити и открити** въпроси, насочени към бизнеса и бизнес организации. Тематиката на въпросите е определена и структурирана според изискването на целевата група. При проучването е спазено изискването за запазване анонимността на респондентите, но е дадена и възможност за оставяне на координати за обратна връзка. **Непосредствения контакт** на анкетаторите с респондентите предоставя възможности да се изложат накратко целите на проекта и да насочват интервюто във вярна посока, с допълнителни разяснения на въпросите - от една страна, и от друга - самите анкетатори да придобият лични впечатления за степента на информираност на респондентите. Търсен е контакт с представители на бизнеса, които имат опит в работата с Община Сливен и са анкетиращи лица, които са на ръководни позиции.

Анализът на резултатите от проучването съдържа изводи и препоръки за усъвършенстване и оптимизиране на процесите по взаимодействие със структурите на гражданското общество и подобряване на качеството на обслужване.

3. МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОУЧВАНЕТО

3.1. Териториален обхват

Проучването е проведено на територията на **Община СЛИВЕН**, с обхват - административният център, съставните кметства и населените места.

3.2.Целева група: Авторите на проекта са определили **целева група** от представители на бизнеса, като са преценили, че обществената им позиция е сходна, с препокриващи се възможности и интереси.

Определеният обем на изследваната съвкупност е **20 /двадесет бизнес субекта/**, което съответства на заложените в проекта **параметри**. Преценено е, че този определен брой на респондентите ще осигури достатъчна представителност на извадката и необходимото разнообразие на избраната съвкупност. Основната характеристика на разнообразието се състои в различието на търговските субекти,

поподнали в обхвата на проучването. Реално - общият брой на анкетираните е **28 /двадесет и осем/ бизнес субекта.**

3.3. Инструментариум

Използваният инструментариум е **пряка анкета**, с предварително подготвени **анкетни карти**, в които отговорите на анкетираните лица се материализират, при прякото общуване на анкетърите провеждащи проучването, с респондентите. Използваният метод е предпочетен понеже осигурява бързина на провеждането и относителна достоверност на събраната информация.

Работата на терен е проведена съобразно предварително съставения времеви график и при цялостно спазване на предвидените правила и срокове. Отчетено е професионално отношение от страна на интервюиращият и желание за участие от респондентите.

3.4. Анкетни карти

Анкетните карти съдържат **21 /двадесет и един/** въпроса от затворен и отворен тип, с определена насоченост към изследвания проблем. Когато въпросът позволява посочване на повече от един вариант на отговор, стриктно отбелязано като забележка в анкетната карта

Въпросите от затворен тип са с предварително формулирани варианти за отговор, като анкетираните лица посочват един или повече от тях, които най-пълно покриват тяхното мнение. Към някои от въпросите е използвана възможност за добавяне на открит отговор /в свободен текст/, който допълва изразеното мнение.

Анкетата съдържа широк обхват от въпроси и детайлни отговори, за да се осигури пълна и всеобхватна информация за целите на анализа и проекта.

Анкетните карти съдържат и въпрос, уточняващи **профила на участниците по вида на търговското дружество, което представляват.**

Спазени са всички принципи на равнопоставеност и не е допусната никаква форма на дискриминация към участниците в проучването. Предоставена е равна възможност на всички представители на бизнеса да споделят своето експертно мнение.

3.5. Анкетъор.

Анкетъорът провел общественото проучване е предварително подготвен и инструктиран, който провежда анкетата при спазване на постановките на предварително разработената методика. При изпълнение на задачата е направен подбор на респондентите по начин, който гарантира представителност на изследването и достатъчно разнообразие по отношение на търговските дружества. Интервютата са проведени в непринудена и непредубена атмосфера, с необходимото старание за максимално спечелване благоразположението на респондентите и с уверение за запазване конфиденциалността на анкетата.

РАЗДЕЛ 2

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Анализът е документ, който е неотменима част от **Дейност 1 „Проучвания, анализ и препоръки за работата на Община Сливен“**.

При разработването на анализа са използвани резултатите от проведеното проучване. Изложените в доклада тези и обобщения нямат претенцията да съдържат безусловна оценка на мнението на бизнеса. Те трябва да се възприемат като моментна снимка на тяхната оценка за конюнктурата в общината. **Негативно оценените практики, на които е отделено място в анализа, не бива да се приемат като критично отношение, а като рационални препоръки, които са еманация на отношението на бизнеса към местното управление и имат за цел да подпомогнат администрацията в усилията за реформиране и укрепване на диалога с този обществен сектор.**

Логично е да се очаква, че резултатите от проведената анкета не могат да гарантират абсолютна достоверност, поради различни причини - ограничен обхват и подбор на изследваните субекти, различия в тяхното интелектуалното ниво, наличие на субективност и тенденциозност в оценките и други. Анализът претендира, че в голямата си част отклоненията и аномалиите в резултатите, следствие на посочените причини, са доловени и надлежно отразени от анализаторите, така че, пълно и вярно да трасират определени действия и мерки в процеса на цялостната реализация на проекта.

Аналитичният доклад съдържа изводи, препоръки и предложения за преодоляване на идентифицирани проблеми и слабости в работата на общинската администрация.

При определянето на изследваната съвкупност е използван подход, при който основен критерий е активната гражданска позиция на анкетирания лица и желанието им активно да участват в обществения и деловия живот на общината.

2.1. ПРОФИЛ НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА

ОБЩ БРОЙ АНКЕТИРАНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА БИЗНЕСА – 28 БРОЯ

ТАБЛИЦА 1	
ИДЕНТИФИКАЦИОННИ ДАННИ	БРОЙ
Едноличен търговец (ЕТ)	6
Дружество с ограничена отговорност (ООД)	11
Еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД)	9
Акционерно дружество	2
ОБЩ БРОЙ:	28

КОНСТАТАЦИЯ (Таблица 1, Графика 1):

От анкетиранияте **28 /двадесет и осем/** представители на бизнес организации, функциониращи на територията на Община Сливен, **39 %** са регистрирани като дружества с ограничена отговорност (ООД), **32 %** като еднолични дружества с

ограничена отговорност (ЕООД), **22 %** са еднолични търговци (ЕТ) и **7 %** са акционерни дружества (АД). Липсват представители на консорциуми, холдинги, събирателни и командитни дружества, но всъщност не се знае дали има функциониращи такива на територията на общината и ако ги има - колко са на брой. Предполагаме, че са несъществено малко и това обстоятелство не влияе на структурата на изследваната съвкупност. Анкетирането на потенциални инвеститори и предприемачи би обогатило резултатите от анкетата и вероятно би открило някои проблемни области в инвестиционната политика на Община Сливен.

ИЗВОД:

Осигурена е достатъчна представителност на извадката, даже са анкетирани повече от заложените в проекта. По принцип се смята, че икономическите субекти имат сравнително малко поводи за контакт с администрацията – ограничен кръг от услуги, най-вече свързани с участието в обществени поръчки, регулаторните режими и малък брой изнесени услуги. Но другият по-важен компонент е как общината съдейства с визия, политика и стратегии за развитие на местния бизнес. А общата икономическа политика може да се разглежда и като усилие за създаване на условия за бизнес и инвестиции.

2.2. КОНСТАТАЦИИ И ИЗВОДИ ОТ ПРОУЧВАНЕТО ПО ВЪПРОСИ:

	ТАБЛИЦА 2
1 въпрос - Запознати ли сте със действията и работата на общинската администрация?	Брой отговори
Запознат съм много добре	1
Относително добре	11
Познавам отчасти	11
Не проявявам интерес	5
ОБЩ БРОЙ:	28

КОНСТАТАЦИЯ (Таблица 2, Графика 2):

Този въпрос изследва доколко анкетираните субекти проявят интерес към действията и работата на кмета и администрацията. Представителите на бизнеса са пестеливи в отговорите си, но по **39 %** от тях, все пак са дали отговори „**относително добре**“ и „**отчасти**“ /**общо 78 %**/. Тези резултати от анкетата показват завиден интерес към работата на общината, което е обяснимо защото това са субекти, които имат пряк интерес от общото състояние на общината и темповете на нейното развитие.

ИЗВОД:

Заявеният интерес към работата и действията на администрацията предполага, че бизнес субектите са изразили информирано мнение към другите въпроси от анкетата, което е предпоставка за приемането на отговорите им като достоверни. Те са една от важните заинтересовани страни в процеса на гражданското сътрудничество, защото тяхната дейност е важна за икономическото развитие на общината, но в същото време бизнесът им е в пряка корелация с общинските политики.

	ТАБЛИЦА 3
2 въпрос - Каква обобщаваща оценка бихте дали за работата на Кметския екип и администрацията?	Брой отговори
Висока	3
Относително висока	10
Средна	12
Ниска	2
Не мога да преценя	1
ОБЩ БРОЙ:	28

КОНСТАТАЦИЯ (Таблица 3, Графика 3):

Обобщаващата оценка на бизнеса за работата на кмета и неговия екип е сравнително висока /43 % средна оценка и 36 % относително висока/. Това е добър атестат за кметския екип. Дали тези оценки са на база от задоволството им от взаимодействието между община и бизнес – респ. от качеството на получаваните услуги ще констатираме при анализа на следващите въпроси, но е много вероятно това да е израз на общата удовлетвореност от начина, по който се управлява общината.

ИЗВОД:

Администрацията отчита важността на взаимодействието с бизнеса. Бизнес структурите оценяват подобаващо това отношение и дават висока оценка на управлението. Това може да се тълкува и като висока степен на взаимно доверие.

	ТАБЛИЦА 4
3 въпрос - Запознати ли сте, със стратегическите документи за развитието на общината?	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
Плана за интегрирано развитие на Община Сливен	6
Инвестиционната програма на Община Сливен	2
Общинския бюджет за текущата година	2
Общият устройствен план	6
Плана за устойчива градска мобилност	1
Програмата за енергийна ефективност	9
Програмата за развитието на туризма	4
Не съм запознат	6
ОБЩ БРОЙ:	36

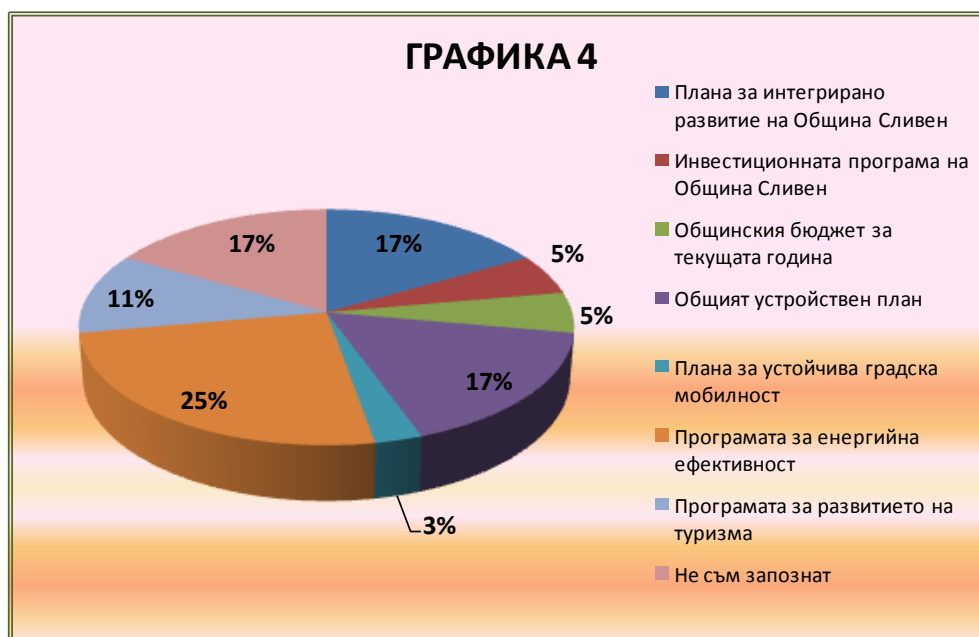
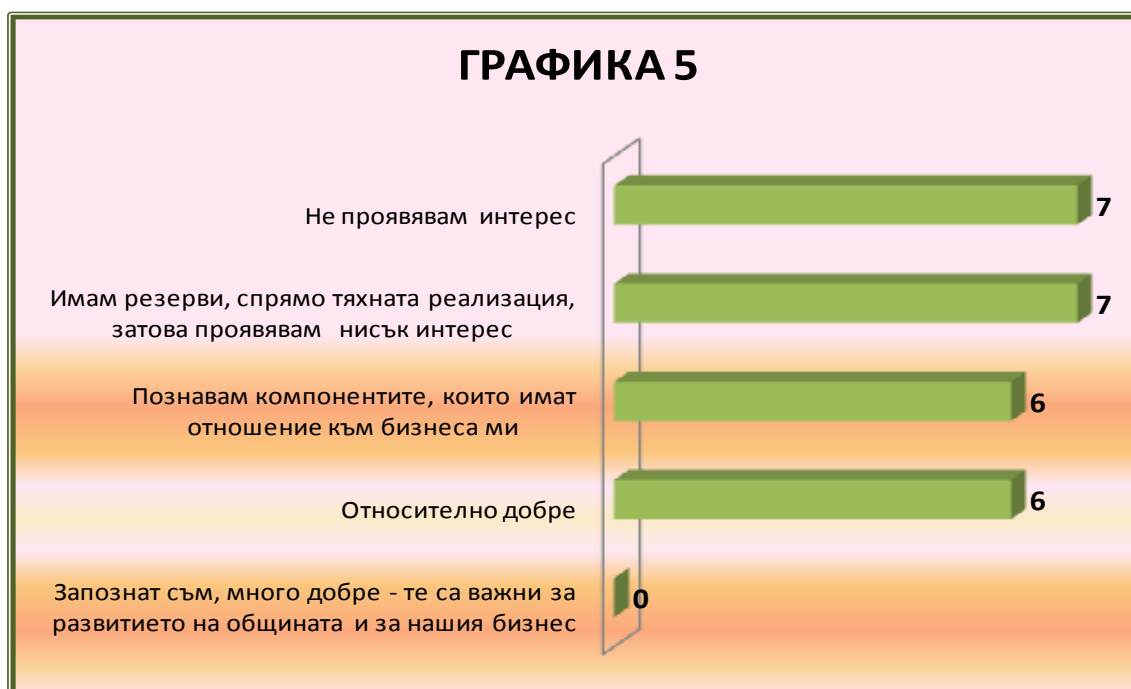

	ТАБЛИЦА 5
4 въпрос - Ако сте дали отговор на предния въпрос, определете степента на Вашата компететност относно посочените стратегически документи!	Брой отговори
Запознат съм, много добре - те са важни за развитието на общината и за нашия бизнес	0
Относително добре	6
Познавам компонентите, които имат отношение към бизнеса ми	6
Имам резерви, спрямо тяхната реализация, затова проявявам нисък интерес	7
Не проявявам интерес	7
ОБЩ БРОЙ:	26

КОНСТАТАЦИИ (Таблицы 4 и 5, Графики 4 и 5):

Отговорите на този въпрос могат да бъдат съотнесени към отговорите на **първия въпрос**. Заявената висока степен на познаване работата на кмета и администрацията предполага добро познаване на стратегическите документи за развитието на общината, повечето от тях, свързани с икономическото развитие и с отношение към бизнеса.

Планът за интегрирано икономическо развитие на общината се познава само от **17 %** от представителите на бизнес организациите. Същият относителен дял на познаване е събрал и **Общият устройствен план**. **Програмата за енергийна ефективност** се познава от **25 %** от анкетиранияте субекти, вероятно защото има най-силно отношение към бизнес дейностите. С **Инвестиционната програма на Община Сливен** са запознати само **2 /двама/** от респондентите, което е притесняващо. Липсата на интерес към потенциалните възможности за инвестиране има своите причини. **17 %** от представителите на бизнеса са заявили, че не познават тези документи, което предполага пълна незаинтересованост или пък, че тези документи с нищо не спомагат тяхната дейност. Делът на тези, които изразяват резерви за полезността на документите за тяхната дейност е **17 %**. С това оправдават ниския си интерес.

Нито един отговор не кореспондира с твърдението „**Запознат съм, много добре - те са важни за развитието на общината и за нашия бизнес**“. Това звучи абсурдно като резултат от анкетата, но всъщност е абсолютната истина като фактор на развитието.

ЗАБЕЛЕЖКА: ПРОЦЕНТНОТО ИЗРАЖЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ Е ИЗВЕДЕНО ОТ ОБЩИЯ БРОЙ НА ОТГОВОРИТЕ, А НЕ ОТ БРОЯ НА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ПОРАДИ ПРЕДОСТАВЕНАТА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР НА ДАДЕН ВЪПРОС.

ИЗВОДИ:

- Интересът към стратегическите документи, очевидно не е голям. Бизнесът трябва да знае своите интереси и възможности, а голяма част от тях са заложени, именно в тези основни документи.
- **Планът за интегрирано икономическо развитие на общината (ПИРО)** определя средно срочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината. Той съдържа индикативен списък на важни за общината проектни идеи, с проекто бюджети и графици за изпълнение. Познаването му е добра възможности за бизнеса да участва

в тези проекти и да търси за някои от тях европейско финансиране. Различното от това отношение е negliжиране на възможности.

- **Общият устройствен план** осигурява най - целесъобразното изграждане, преустройство и развитие на населените места в общината и свързаните с тях - важни за бизнеса, производствено – икономически зони. Недопустимо е икономическите субекти да не проявят интерес към този документ, още повече, че трябва активно да участват с предложения при разработването и приемането му. Допускаме, че бизнесът на анкетираните субекти е от друго естество и в този смисъл – niskият интерес е отчасти оправдан.
- **Инвестиционната програма** съдържа списък на приоритетните проекти за определен период. Това е добър шанс за икономическите субекти да участват в реализирането на тези проекти и да допринесат за развитието на общината и подобрят собственото си икономическо състояние.
- **Негативното отношение** на бизнеса към стратегическите документи - **27 %** от субектите изразяват резерви към тях, защото се съмняват в тяхната успешна реализация и онези **27 %**, които изобщо не се интересуват от тях, очертават тревожна действителност. Бизнесът трябва да бъде ангажиран с процесите по перспективното и краткосрочното развитие на общината. Активната позиция означава повече възможности и за него самия. Надделява усещането, че икономическите субекти, дружества и организации все още не припознават себе си като полезен партньор на администрацията по въпроси и теми, свързани с местното икономическо развитие.

	ТАБЛИЦА 6
5 въпрос - Споделете Вашите впечатления, относно развитието на общината през последните години.	Брой отговори
Общината се развива интензивно	2
Усеца се развитие в някои сектори	18
Нямам усещане, че върви процес на развитие	7
Не мога да преценя	1
ОБЩ БРОЙ:	28

	ТАБЛИЦА 7
6 въпрос - Ако имате впечатление, че Община Сливен не се развива интензивно, коя според Вас, е основната причина?	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
Недостатъчен финансов ресурс	11
Недостатъчен административен капацитет	4
Неефективно и недалновидно управление	1
Неподходящи приоритети и мерки в стратегическите документи	6
Неблагоприятна среда и неадекватна национална политика за развитие на общините	6
Дефицит на квалифицирани кадри	1
Не мога да преценя	1
ОБЩ БРОЙ:	30

Развитието на Община Сливен през последните години през гледната точка на представителите на бизнеса, изглежда така: развитие в някои сектори – **64 %**; не се усеща процес на развитие – **25 %**. Оценка за интензивно развитие са поставили само **7 %** от анкетираните лица. Усещането за развитието на отделни сектори означава, че все пак протичат определени процеси - това е видимо, но недостатъчно.

Причинно – следствената връзка между **5 и 6 въпрос** провокира даването на отговори, които разкриват причините за недостатъчно интензивното развитие на Община Сливен – според анкетираните икономически субекти. Недостатъчният финансов ресурс събира **37 %** относителен дял. Това по-скоро не е констатация, а обществен факт. Няма случаи, в които някой кмет обявява, че финансовият ресурс, с който оперира е достатъчен. Размерът на акумулираните средства в общинския бюджет е функция от редица фактори – жизнения стандарт на гражданите, икономическата мощ на бизнес субектите, които извършват стопанска дейност на територията на общината, състоянието на сградния фонд, събираемостта и разпределението.

Неблагоприятна среда, предопределена от неадекватна национална политика за развитие на общините и неподходящи приоритети и мерки в стратегическите документи са посочени като причини от **по 20 %** от респондентите. И двете твърдения са резонни. Едната причина е от национален характер и администрацията не разполага с достатъчно механизми за противодействие. Ако икономическите субекти определят приоритетите и мерките в стратегическите документи като неподходящи трябва да активират участието си при разработването им - с идеи, предложения и становища. Ако администрацията не съблюдава мнението на гражданските и стопанските субекти на своята територия, стратегическите документи винаги ще съдържат определени пороци.

Любопитно е, че само **3 %** определят като причина за незадоволителното развитие на общината **неефективното и недалновидното управление**. Това е знак за удовлетворение на бизнеса от начина на управление на общината. Недостатъчният административен капацитет и недостига на квалифицирани кадри (най-вече в производството и строителството) са тенденции, които се развиват в негативна посока от години наред и са проблем за всички провинциални общини.

ЗАБЕЛЕЖКА: ПРОЦЕНТНОТО ИЗРАЖЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ Е ИЗВЕДЕНО ОТ ОБЩИЯ БРОЙ НА ОТГОВОРИТЕ, А НЕ ОТ БРОЯ НА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ПОРАДИ ПРЕДОСТАВЕНАТА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР НА ДАДЕН ВЪПРОС

ИЗВОДИ:

■ **Налице е одобрение на управлението на Община Сливен и видимо доверие към кметският екип.**

■ В сегашната политическа и икономическа ситуация в света и страната, има очаквания за интензивно развитие на общината.

■ Представителите на бизнеса коректно оценяват развитието на общината и доста компетентно долавят бариерите.

■ По-важен е въпросът, който остава открит – съзнават ли икономическите субекти, собствената си роля и възможностите да допринасят за ускоряване на темповете на развитие? Общественото проучване и в частност анкетата, имат за цел и провокиране на тяхното участие в този процес. Те са заинтересована страна (и като граждани, и като бизнесмени) и няма как само да изискват - но и да съдействат, да сътрудничат, да участват.

ТАБЛИЦА 8	
7 въпрос - Как оценявате нивото на общественото доверие в изпълнителната власт и администрацията, като цяло?	Брой отговори
Високо	1
По-скоро високо	6
Средно	14
По-скоро ниско	4
Ниско	2
Не мога да преценя	1
ОБЩ БРОЙ:	28

КОНСТАТАЦИЯ (Таблица 8, Графика 8):

Въпросът за **нивото на общественото доверие** в изпълнителната власт и администрацията е поставен на всички социални групи – обект на изследването.

Резултатите, в общи линии се препокриват. Средното ниво на доверие се споделя средно от **50 %** от всички анкетирани лица.

По-съществени са посочените **причини за ниското доверие**, доколкото го има. Отбелязваме тези, които са с по-голяма тежест в анкетата: липсват инвестиции, лошо състояние на инфраструктурата и некачествени ремонти; липса на усещане за обществено развитие; ниска ефективност, без реални резултати; липсват общински програми за развитие на бизнеса; липса подкрепа за малките фирми. Всичко звучи познато и тривиално. Не се съмняваме обаче, че твърденията са правдоподобни. Отделяме последните две твърдения – тези, които имат отношение към бизнеса. Липсата на общинска политика за развитие на бизнеса и липсата на подкрепа за малките фирми, по презумпция не се приема като пряко задължение на администрацията, пък и нейните ресурси са ограничени.

ИЗВОД:

Всеки кмет работи целенасочено за спечелване на общественото доверие. Към тази цел са ориентирани неговите приоритети, действия и мерки. Тук виждаме добро ниво на общественото доверие. Все пак е синтезирана оценка, но тя илюстрира в голяма степен общата удовлетвореност на гражданските и бизнес субектите, участвали в изследването. Това, което не достига за спечелване на високо доверие е в детайлите, а те са комплицирани и много пластови. Администрацията трябва да ги анализира и да реагира адекватно и своевременно. Това са действия за осъзнат стремеж за постигане на организационно съвършенство, които за да са успешни трябва да са осъзнати и наложени от кмета на общината. И не бива да забравяме - хората са силно критични и по правило – почти винаги недоволни.

	ТАБЛИЦА 9
8 въпрос - Според Вас информацията, която администрацията предоставя на бизнеса относно приоритетите, мерките и проектите за развитие е:	Брой отговори
Напълно достатъчна и достъпна	4
Силно ограничена като обем и обхват	12
Трудно достъпна	8
Не мога да преценя	4
ОБЩ БРОЙ:	28

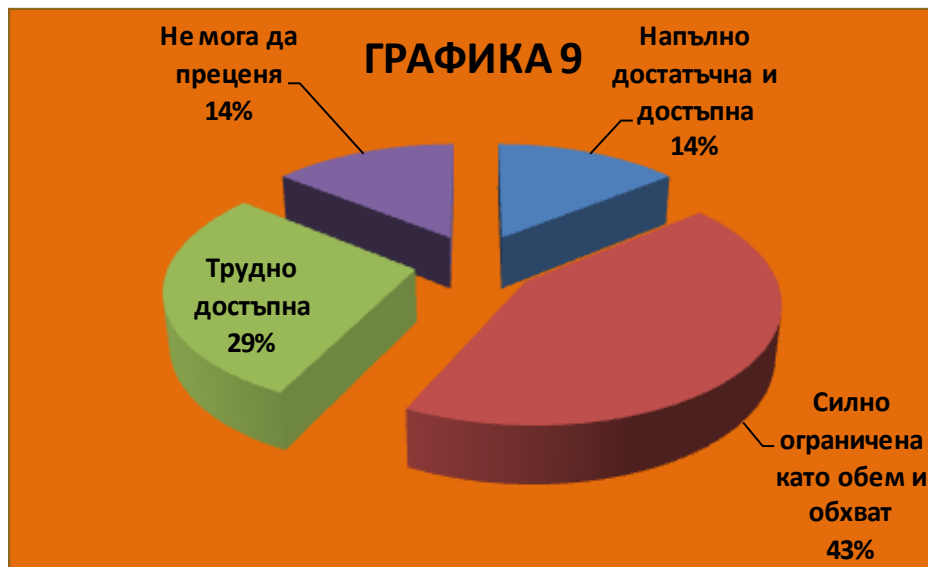

ТАБЛИЦА 10	
9 въпрос - От какви източници получавате информация?	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
От наредбите и решенията на Общинския съвет	2
Следя заседанията на Общинския съвет	1
От Интернет страницата на общината	20
От медиите	9
От информационните материали в администрацията	1
От документи, изискани по условията на Закона за достъп до обществена информация	1
Директно, от служителите в администрацията	14
Не ползвам информация	1
ОБЩ БРОЙ:	49

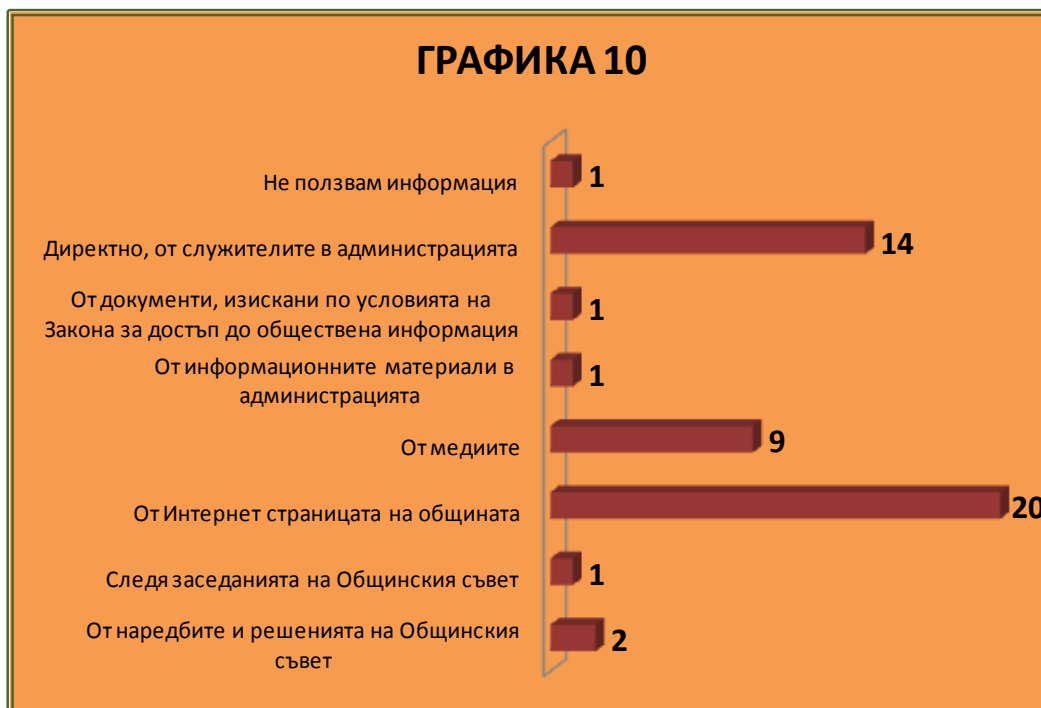

	ТАБЛИЦА 11
10 въпрос - Срещате ли някои от изброените проблеми при получаване на необходимата Ви информация?	Брой отговори
Срещам сериозни затруднения	5
Получавам разнопосочна информация от различни източници	7
Прехвърлят ме към различни служители	8
Друго	1
Не съм срещал проблеми	7
ОБЩ БРОЙ:	28

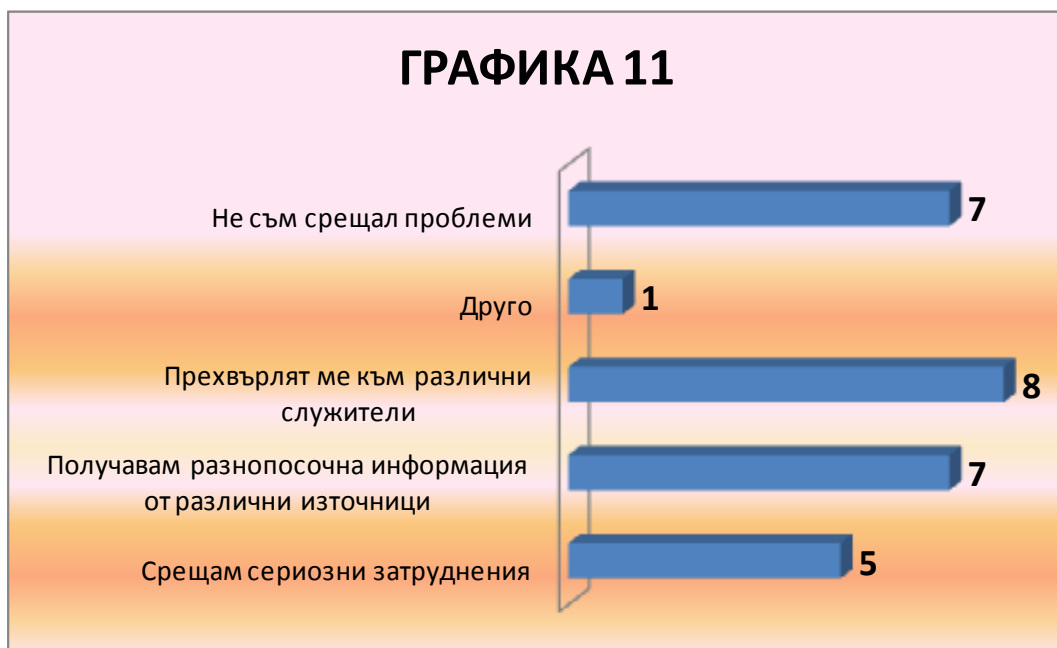

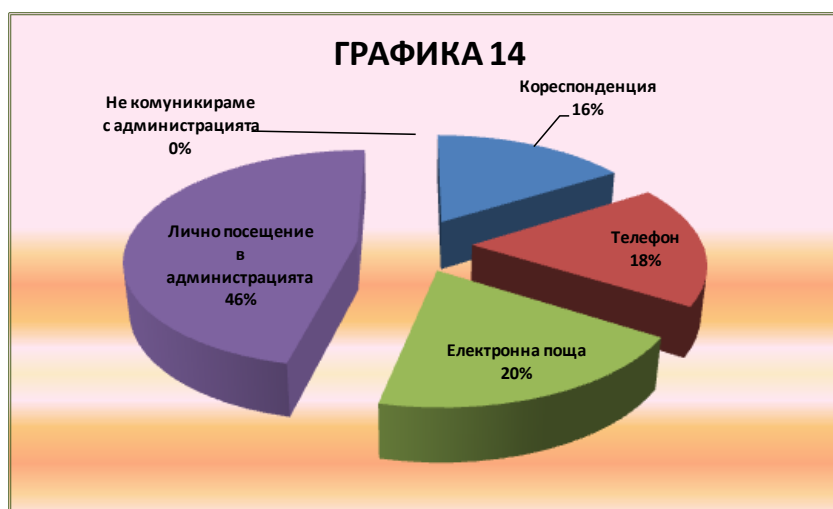
	ТАБЛИЦА 12
11 Въпрос - Какви са впечатленията Ви от отношението на служителите, с които сте комуникирали?	Брой отговори
Вежливо и компететно	16
Формално и нелюбезно	10
Грубо	1
Различно	1
ОБЩ БРОЙ:	28

	ТАБЛИЦА 13
12 въпрос - По какъв повод сте взаимодействали или комуникирали с администрацията?	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
Внасяне на сигнал или жалба	1
Ползване на административна услуга	20
При участие в обществена поръчка	2
Ползвал съм квалифицирана информация по различни въпроси	4
За съдействие при решаване на общински проблеми	2
За съдействие при решаване на фирмени проблеми	10
ОБЩ БРОЙ:	39

ТАБЛИЦА 14	
13 въпрос - Кой от посочените канали за комуникация ползвате за връзка с администрацията?	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
Кореспонденция	9
Телефон	10
Електронна поща	11
Лично посещение в администрацията	26
Не комуникираме с администрацията	0
ОБЩ БРОЙ:	56

КОНСТАТАЦИИ (Таблицы 9, 10, 11, 12, 13 и 14, Графики 9, 10, 11, 12, 13 и 14):

Очевидно е недоволството на бизнеса относно информацията, която администрацията му предоставя относно приоритетите и мерките, заложените в стратегическите документи и проектите – сумарно **72 %** от анкетираните лица заявяват, че тази информация е трудно достъпна и силно ограничена като обем и обхват. Трудно е, да се прецени какво точно предвид са имали далите такива отговори! За да получиш информация – трябва да я поискаш. Съмнително е, дали администрацията е правила откази за осигуряване на информация или икономическите субекти просто не са я търсили.

Ако навържем отговорите на **9 /деветия/ въпрос**, с твърдението за съществуване на проблеми при получаването на информация, ще видим, че **41 %** от респондентите използват като източник на информация Интернет страницата на общината. Интернет страницата осигурява достатъчна, според нас - и като обем, и като разнообразие, информация насочена към бизнеса. **29 %** получават информация – директно от администрацията. При непосредственият контакт със служителите получаваш информация, каквато и колкото изискваш! Тук възниква друг въпрос – за качеството на получаваната информация. Голям е броят на анкетираните лица, които твърдят, че са получавали разнопосочна информация или, че са прехвърляни към различни служители – това естествено при посещение в администрацията.

Само **7 /седем/** от икономическите субекти заявяват, че не са срещали проблеми при получаването на информация, но не е ясно дали са я търсили сами преди това?

Отношението на служителите е определено като „**вежливо и компетентно**“ от **57 %** от респондентите, а противоположната оценка - „**формално и нелюбезно**“ събира относителен дял – **36 %**.

Личното посещение в администрацията е предпочитан канал за комуникация.

Упрекваме администрацията, че не въвежда електронни услуги, а в същото време публичните субекти не проявяват афинитет към съвременните технологии.

ИЗВОДИ:

- Администрацията няма специална стратегия за целенасочено захранване на бизнеса с информация.
- В интерес на икономическите субекти е да следят не само стратегическите документи, но и вътрешно нормативните актове – решения и наредби на общинският съвет, защото съдържат норми, касаещи бизнесът им.
- Икономическите субекти търсят информация, респ. консултации от администрацията, предимно по конкретни частни случаи и казуси. Сумарно **71 %** от отговорите визират административна услуга и решаване на фирмени проблеми и само по **5 %** общински проблеми и участие в обществени поръчки.
- Вероятно съществуват проблеми с етичното поведение на служителите, при взаимоотношенията им с представителите на бизнеса при съвместната им комуникация, защото **неодобрението е значително.**
- Използването на всички разполагаеми канали за комуникация е желателно и препоръчително, но е време да съкратим прехода на преминаване към съвременните електронни технологии. Въпрос на воля и компетентност.

ЗАБЕЛЕЖКА: ПРОЦЕНТНОТО ИЗРАЖЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ Е ИЗВЕДЕНО ОТ ОБЩИЯ БРОЙ НА ОТГОВОРИТЕ, А НЕ ОТ БРОЯ НА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ПОРАДИ ПРЕДОСТАВЕНАТА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР НА ДАДЕН ВЪПРОС.

	ТАБЛИЦА 15
14 въпрос - Участвали ли сте в процедури по възлагане на обществени поръчки от Община Сливен?	Брой отговори
Да, изпълнявали сме договори, финасирани с публични средства	3
Да, но не сме били класирани	3
Да, но сме оспорвали законосъобразността и обективността на процедурата	0
Не, поради съмнения за наличие на корупционни практики	16
Не, поради естеството на нашата дейност	1
ОБЩ БРОЙ:	23

ТАБЛИЦА 16	
15 въпрос - Ако сте участвали в процедури по обществени поръчки, обявени от Община Сливен, изразете Вашите впечатления от тяхното провеждане!	Брой отговори
<i>Забележка: Някои от анкетираните са дали повече от един отговор</i>	
Процедурите са законсъобразни и морални	4
Процедури се съставят в полза на избран конкретен изпълнител	2
Критериите за възлагане не се прилагат обективно спрямо всички участници	2
Критериите за оценка не се прилагат спрямо процедурните правила	0
Нарушават се принципите на свободната конкуренция	6
Често се поставят необосновано много ограничителни условия	1
Нарушават се принципите за публичност и прозрачност	1
Липсва общинска политика за стимулиране на местния бизнес	3
ОБЩ БРОЙ:	19

ГРАФИКА 16

КОНСТАТАЦИИ (Таблицы 15 и 16, Графики 15 и 16):

Болната и широко обсъждана тема са обществените поръчки. Темата е деликатна и чувствителна, защото става въпрос за харчене на обществени средства, а в тази връзка и усещането в обществото за съществуването на корупционни практики е изключително голямо.

Няма нищо по-естествено от това, икономическите субекти да участват в процедури за възлагане на обществени поръчки. Особено, ако бизнесът им е в сферата на общинските дейности. Не е тайна, че общините на сегашния етап от икономическото ни развитие, се превърнаха една ли не, в най-големите донори на бизнеса и в този контекст – и работодатели. Особено се засили този процес, когато европейските средства навлязоха в обществения ни живот под различни форми.

Смустващо е обстоятелството, че **70 %** от бизнес субектите не са участвали в процедури за възлагане на обществени поръчки, поради съмнение за наличие на корупционни практики. Много от пороците на процедурите са дефинирани в **15 въпрос /Таблица 16./** Само **една четвърт** от отговорите на анкетираните определят процедурите като **законсъобразни и морални**.

ИЗВОДИ:

- Остава съмнението, проявено от участниците в анкетата за справедливото провеждане на процедурите за възлагане на обществени поръчки. С други думи, според тях, има опит за заобикаляне на законовите норми при разпределението на обществени ресурси, в полза на определени или избрани субекти.
- Тези съмнения освен, че намаляват нивото на общественото доверие в органите на местната власт, създават и предпоставки за въздържане на бизнеса от участие в съвместни действия и проекти.
- Насочването на публични ресурси само към определени икономически субекти създава зависимост, които са в ущърб с общественения интерес и противоречат на принципите на доброто управление.
- Нашият анализ **не** потвърждава изказаните съмнения. Нито това, че тези пороци на обществените процедури са валидни за администрацията на Община Сливен. Само подчертаваме къде икономическите субекти виждат нарушаването на определени принципи и норми, за да предоставим възможности на администрацията да защити своите позиции пред обществото с факти и аргументи. Знаем, че понякога общественото мнение и доминиращите нагласи на гражданските субекти се формират под влиянието на мълвата, на ширещи се в медиите непотвърдени и недоказани факти и обстоятелства, под въздействието на масовата психоза и други.

ЗАБЕЛЕЖКА: ПРОЦЕНТНОТО ИЗРАЖЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ Е ИЗВЕДЕНО ОТ ОБЩИЯ БРОЙ НА ОТГОВОРИТЕ, А НЕ ОТ БРОЯ НА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ПОРАДИ ПРЕДОСТАВЕНАТА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР НА ДАДЕН ВЪПРОС.

		ТАБЛИЦА 17	
16 въпрос - Развитието на кои сектори би имало най-голям дял за добавяне на стойност и за по-голяма заетост?		Брой отговори	Относителен дял в проценти
<i>Забележка: Посочени са до три отговора</i>			
Тежкото машиностроене		0	0 %
Добивната промишленост		2	2 %
Преработващата промишленост		8	10 %
Земеделието, горското и рибното стопанство		9	11 %
Текстилната и шивашката промишленост		7	9 %
Местната индустрия, чрез въвеждане на иновации и маркетинг		14	17 %
Строителството		5	6 %
Транспортът		5	6 %
IT секторът		8	10 %
Търговията, ресторантьорството, хотелиерството		9	11 %
Финансовите и застрахователните дейности		0	0 %
Услугите		7	9 %
Публичният сектор		0	0%
Местният туризъм		8	10 %
	ОБЩО:	82	100

ГРАФИКА 17

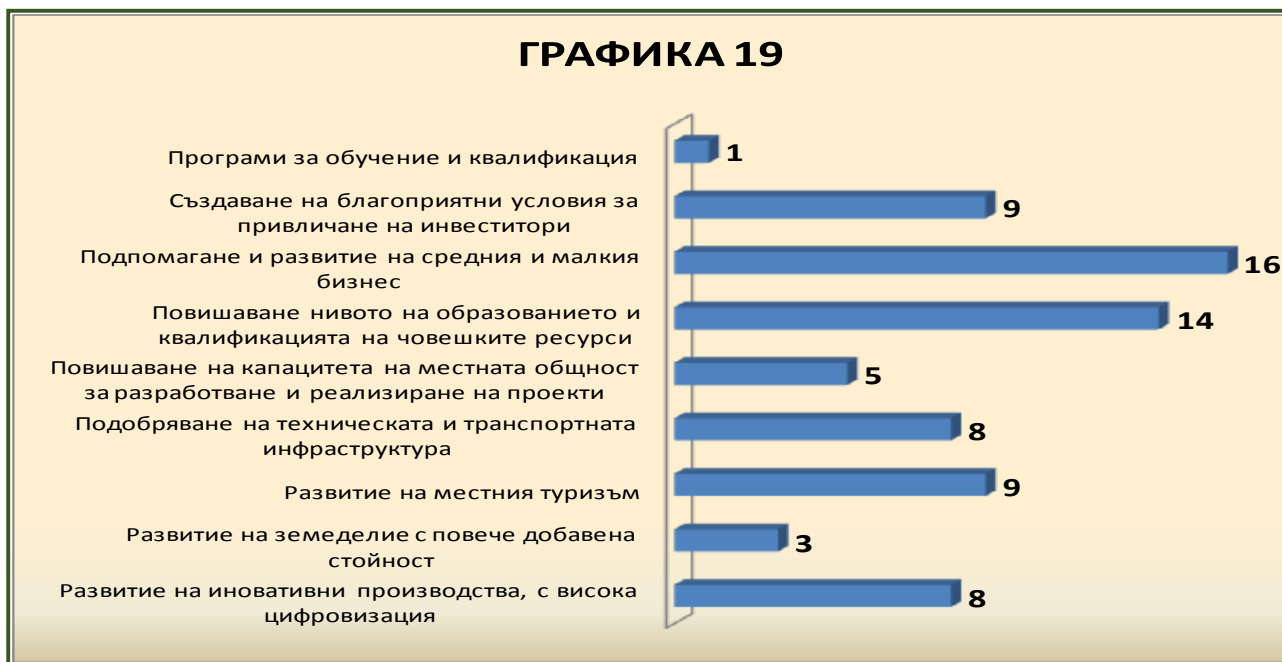
	ТАБЛИЦА 18	
17 въпрос - Кои са най-сериозните икономически проблеми на бизнеса в Община Сливен?	Брой отговори	Относителен дял в проценти
<i>Забележка: Посочени са до три отговора!</i>		
Превес на отраслите с ниска икономическа ефективност	4	6 %
Дефицит на местни суровини, материали и други ресурси	5	7 %
Недостиг на инвестиционно и текущо финансиране	14	19 %
Недостиг на квалифицирана работна ръка	22	31 %
Амортизирана производствена база и техническо оборудване	4	6 %
Ниска инвестиционна активност на местната власт	9	13 %
Липса на ефективен маркетинг и реклама	4	6 %
Високо ниво на миграция	10	14 %
ОБЩО:	72	100

ГРАФИКА 18

ТАБЛИЦА 19		
18 въпрос - Кои приоритети, биха могли да благоприятстват икономическото развитие на общината	Брой отговори	Относителен дял в проценти
<i>Забележка: Посочени са до три отговора!</i>		
Развитие на иновативни производства, с висока цифровизация	8	11 %
Развитие на земеделие с повече добавена стойност	3	4 %
Развитие на местния туризъм	9	12 %
Подобряване на техническата и транспортната инфраструктура	8	11 %
Повишаване на капацитета на местната общност за разработване и реализиране на проекти	5	7 %
Повишаване нивото на образованието и квалификацията на човешките ресурси	14	20 %
Подпомагане и развитие на средния и малкия бизнес	16	22 %
Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститори	9	12 %
Програми за обучение и квалификация	1	1 %
ОБЩО:	73	100 %

КОНСТАТАЦИИ (Таблицы 17, 18 и 19, Графики 17, 18 и 19).

Една част от зададените в анкетата въпроси са с определена насоченост към състоянието на икономическата среда в общината и идентифициране на проблемните сектори. Общината разполага с достатъчно механизми и инструменти, с които е длъжна да определя перспективите и посоките на развитие, не само като коректив, но и чрез използване на наличния потенциал.

Бизнесът е силно зависим от състоянието на икономическата среда, но същевременно с това – той е определящ фактор. Доброто състояние на средата означава, че бизнесът работи. Пред него има множество проблем и бариери. Като най-голям свой проблем, бизнес субектите открояват недостига на квалифицирана работна ръка (**31 %** от отговорите). Този проблем, прозира и в отговорите на други въпроси и не е обществена тайна. Той е следствие от състоянието на други обществени сектори, на първо място – от образованието и пазара на труда.

С лек превес от останалите проблеми на бизнеса (Таблица 18) са недостиг на инвестиционно финансиране (като причина бизнесмените виждат ниската инвестиционна активност на общината), високото ниво на миграция (връзка с недостига на работни места). Връзката е двупосочна. Бизнесът се оплаква от дефицит на работна ръка, а не създава работни места. Преплитането на взаимно свързани проблеми, правят икономическата ситуация комплицирана.

Кои са в крайна сметка проблемите, които общината сама или във взаимодействие със самия бизнес, може да реши? Отговорът е труден, но не е невъзможен!

Оценка на бизнеса за бизнеса! Това е смисълът на **въпрос 16 (Таблица 17)**. Развитието на местната индустрия, чрез въвеждане на иновации и маркетинг е ключовия сектор, според бизнесмените, за добавяне на стойност и заетост. Това повече е грижа на икономическите субекти, отколкото на администрацията, но попадението е точно. Секторът е най-гъвкав и администрацията може с редица стратегически мерки да подпомага развитието му. Търговията, ресторантьорството и хотелиерството е на второ място по относителен дял - **11 %** (Опциите за отговори на този въпрос са много и затова стойностите на измереният относителен дял са малки). Това е сектор, който реално работи за развитието на един град, но за да е успешен този бизнес, трябва да има хора

– клиенти и туристи. Силна корелационна връзка, която вкарва и администрацията и бизнеса в омагьосан кръг.

IT секторът (10 %) не случайно попада в полезрението на бизнеса – освен, че е печеливш и перспективен, развитието му предполага и разкриване на работни места за младите хора. Земеделието, горското и рибното стопанство са сектори на един отрасъл, който е важен за развитието на селските райони – малките населени места в общината и администрацията следва да ги подпомага при разработване на европейски проекти за финансиране. Малкото внимание към тежките отрасли е обяснимо с това, че представителите на бизнеса преценяват ограничените възможности на администрацията да ги подпомага. Всъщност най-високата добавена стойност и заетост са именно в тези отрасли.

Отговорите на **въпрос 18 (Таблица 19)** напълно кореспондират с тези на **въпрос 17**. Логично, няма разминаване в мненията на анкетираните лица. Тук наред с **подпомагането и развитието на малкия и средния бизнес**, следва да добавим – **повишаването на нивото на образованието и квалификацията на човешките ресурси**, което е почти изцяло в полето на администрацията и фокуса на общинските политики. Равномерно е разпределението между останалите възможни отговори /приоритети/, което като принцип означава, че истината е в комплексното развитие.

ИЗВОДИ:

- Вярно е усещането на бизнес субектите за състоянието на икономическата среда в общината и за посоките на икономическото развитие.
- В този процес те са заинтересована страна и вероятно преценяват собствената си значимост, но разчитат и на добро взаимодействие с администрацията.
- От своя страна администрацията разчита на инвестиционната активност на бизнеса.
- Ролите са взаимни, но и допълващи. Трябва да гради доверие и желания за сътрудничество и партньорство. Обикновено това не се приема като отговорност и от двете страни. Понякога се смята за досадно задължение.
- Партньорството е възможен процес. Има работещи форми – концесии, апортни сделки, съвместни проекти и други.

■ На бизнеса, администрацията трябва да гледа и като на данокъплатец (особено на малкия и среден бизнес, тъй като приносът на големите данокоплатци е нормативно ограничен).

ЗАБЕЛЕЖКА: ПРОЦЕНТНОТО ИЗРАЖЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ Е ИЗВЕДЕНО ОТ ОБЩИЯ БРОЙ НА ОТГОВОРИТЕ, А НЕ ОТ БРОЯ НА АНКЕТИРАНИТЕ ЛИЦА, ПОРАДИ ПРЕДОСТАВЕНАТА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДИН ОТГОВОР НА ДАДЕН ВЪПРОС.

		ТАБЛИЦА 20	
19 въпрос - Кои от действащите регулаторни режими в Община Сливен създава административни проблеми пред бизнеса, поради нормативни и нецелесъобразни тежести:	Брой отговор и	Относителен дял в проценти	
<i>Забележка: Някои от анкетираните лица са дали повече от един отговор</i>			
Издаване на разрешение за извършване на таксиметров превоз	1	3 %	
Издаване на разрешение за търговия с тютюневи изделия	2	5 %	
Категоризация на туристически обекти	2	5 %	
Регистрация на търговски обекти	7	17 %	
Регистрация на търговци на едро и дребно	0	0 %	
Издаване на разрешение за строеж	13	32 %	
Издаване на разрешение за ползване на строеж	5	13 %	
Издаване на разрешение за поставяне на преместваеми съоръжения върху поземлени имоти	1	3 %	
Разрешение за поставяне на рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи върху недвижими имоти	7	17 %	
Нямам впечатление	2	5 %	
ОБЩО:	40	100 %	

ГРАФИКА 20

ТАБЛИЦА 21	
20 въпрос - Посочете установени от Вас несъответствия и затруднения, при издаването на актове по регулаторните режими!	Брой отговори
<i>Забележка: Някои, от анкетираните лица, са дали повече от един отговор</i>	
Някои регулаторни режими са въведени незаконосъобразно	2
Липсват регламентиращи процедури за условията и реда на услугата	6
Регулаторните режими са съзнателно отежнени и предоставят условия за корупционни практики	10
Изискват се прекомерно много документи, с които се изискват данни и информация, която е налична в общинските регистри	16
Не се спазват нормативно установените срокове	5
Таксите са прекомерно високи	1
Не е въведен принципът на “мълчаливото съгласие” за голяма част от режимите	1
ОБЩ БРОЙ:	41

ГРАФИКА 21

КОНСТАТАЦИИ (Таблицы 20 и 21, Графики 20 и 21).

Регулаторните режими по принцип се смятат за административна бариера пред развитието на бизнеса. От една страна, чрез тях държавата и общините осъществяват регулаторните си функции, но от друга страна - някои от тях са прекомерно утежнени и наистина създават проблеми пред бизнеса. Въпрос на гледни точки, но гледните точки на двете страни, най-често се разминават.

Всичко това прозира и от отговорите на анкетираният бизнес субекти.

Общинските администрации изпълняват делегираните им от държавата режими за регулация на бизнеса, но много често с общински наредби въвеждат и собствени режими, някои от тях силно бюрократични (а дали не и излишни?).

Оценката на административните тежести произтичащи от условията и нормите на регулаторните режими, бизнесмените са оценили така: **32 %** - Издаване на разрешение за строеж; **по 17 %** - Регистриране на търговски обекти и Разрешение за поставяне на рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи върху недвижими имоти; **13 %** - Разрешение за ползване на строеж и т. н. (Таблица 20).

Защо **регулаторните режими** са препятствие пред бизнесмените. В нормите, правилата и най-вече в процедурите се крие отговора. Осигуряването на всички условия отнема много време на бизнесмените, изискването на голям брой съпътстващи

документи (най вече разрешителни от други инстанции) е доста досадна и отегчителна работа – 39 % относителен дял от дадените отговори.

Съмнението за съзнателното утежняване на режимите, заради корупционни намерения е с **24 %** относителен дял.

Една част от респондентите изразяват недоволство от липсата на регламентиращи процедури за реда и условията по предоставяне на услугите, което едва ли е вярно. Нашите впечатления са други.

Спазването на нормативно установените срокове е може би проблем, макар и да е може би инцидентно. Интересът е въпроса за въвеждане на **принципа на мълчаливото съгласие**, който някои администрации са въвели.

ИЗВОДИ:

■ Независимо от това, доколко регулаторните режими са целесъобразни, безспорно е, че са проблем за развитието на бизнеса. Общините с възможностите за въвеждане на собствени режими утежняват проблема.

■ Добрата инвестиционна и икономическа политика предполага създаване на благоприятни условия, а не бариери.

■ Приемаме отговорите и оценките на анкетирания бизнес субекти като меродавни, защото са преминали през всички етапи на легализиране на бизнеса си. Впечатленията им са непосредствени.

■ Администрацията също съзнава някои от тези проблеми, обикновено се оправдава с нормативни причини, но съществуват и редица субективни фактори (поставяне на бизнеса в зависимост, събиране на такси, лобизъм от страна на общински съветници, корупционни съображения).

■ Понякога се следва инерцията от стари утвърдени административни практики и липса на желание за промяна.

Необходимо е изграждането на добри взаимоотношения между бизнес субектите и Община Сливен. Предствителите на бизнеса трябва да разпознават в лицето на общината –партньор. Ако двете страни не се научат да работят заедно, да изграждат взаимно доверие и да се подпомагат, то общественият климат няма да благоприятства икономическото развитие.

РАЗДЕЛ 3

ПРЕПОРЪКИ

Препоръките, които отправяме към администрацията, не са с претенцията за уникалност или критичност. Така или иначе, администрацията работи – добре или лошо, оценяват я бизнес субектите. Винаги има поле за усъвършенстване. Всяка система, през периода на функциониране, трябва да се развива съобразно съвременните тенденции и изисквания. Знаем, че една част от нашите препоръки са известни на кметът и служителите от администрацията на Община Сливен. В случая, ние казваме какво искат представителите на бизнеса и как те виждат развитието на общината. Обективни, правдоподобни или не - техните виждания са една оценка, която не бива да се пренебрегва, а да се подпомогне усъвършенстването на някои управленски и административни процеси.

3.1. Политическото мислене на местната власт да се формира върху идеи за реализиране на рационални политики, насочени към увеличаването на благосъстоянието на хората посредством повече конкуренция, по-малко регулации, по-малко бариери пред бизнеса, ефективност на работата, предоставяне на по-качествени и достъпни услуги, използване на нови технологии, иновации и добри практики.

3.2. Местната администрация ще е по-ефективна, ако се фокусира в сферите, в които може да действа без ограниченията на централната власт. Такива политики са: намаляване на администрираните регулационни режими, които в много случаи са неправомерни (спрямо действащите норми на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД), развитие на концепцията на електронното правителство, концепцията за обслужване на едно гише и други.

3.3. В процесите по разработване, обсъждане и приемане на стратегическите документи, да се осигурява **участие на всички заинтересовани страни**, вкл. и на представители на бизнеса. Да се консултира тяхното мнение с използването на различни форми на комуникация – анкетни проучвания, изискване на писмени становища и предложения за определяне на приоритетите, действията и включването на целесъобразни мерки, участие на техни представители в консултативни и съвещателни органи – съвети, комисии, тематични работни групи и други.

3.4. Приетите документи да се консултират със заинтересованите страни, като специален акцент да се постави върху изпълнението – контрол, отчетност, постигнати ефекти и резултати. Методите и формите на комуникация да се регламентират в **Комуникационна стратегия**, за да се осигури системност и последователност на информационното взаимодействие.

3.5. Бизнесът изисква различна степен на разбиране, готовност и компетентност за партньорство при реализацията на приоритетите и мерките в стратегическите документи. Някои от тези субекти, не полагат усилия да се информират за важни за самите тях документи и проекти! Други имат вече опит, но той е неосъзнат. Важен аргумент за необходимостта от повишено внимание, спрямо тази заинтересована страна възможността в плановете и програмите за развитие да се включат проекти и мерки в подкрепа на създаването на **публично-частно партньорство** между общината и бизнеса, Това е силно въздействаща форма за повишаване на икономическата ефективност - чрез въвличане на частния сектор и ограничаване на публичните разходи за несвойствени дейности.

3.6. Разработване и приемане на **програма за подпомагане на местния бизнес**. Програмата да предвижда облекчения за бизнеса и съвместни проекти. Преимуществовно с местните бизнес субекти да се реализират проекти за развитие на територията.

3.7. Кметствата и земеделските производители да се подпомагат за кандидатстване с проекти.

3.8. **Да се прецизират процедурите за възлагане на обществени поръчки**. Разходването на обществения ресурс е чувствителна тема за гражданите и бизнеса. Бизнес субектите смятат, че поръчките се насочват към предварително определени кандидати, по политически и корупционни съображения. В условията се залагат критерии на които отговарят точно определени субекти, с даването на прекомерна тежест на някои показатели се заобикалят клаузите на Закона за обществените поръчки. От тук, като следствие, произтича и занижен контрол по изпълнението на поръчките. Необходимо е да се вкара повече морал в тази деликатна материя, защото това срива общественото доверие в управлението.

3.9. Особено чувствителни – видно от анкетата, са представителите на бизнеса към лошото и некачественото изпълнение на ремонтите на градската инфраструктура.

----- www.eufunds.bg -----

Проект **BG05SFOP001-2.025-0025-C01** „Партньори за развитие на община Сливен”, финансиран от Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Един от пороците на обществените поръчки е в това, че провеждането на търгове се предпочита пред конкурсите. Вярно е, че тази процедура е лесна и достъпна, но при оценката на офертите единственият критерий е най-ниската цена. Логично е да се очаква, че изпълнителят предложил най-ниската цена, при изпълнението ще използва най-евтините материали и най-евтината работна ръка. Този подход рефлектира върху качеството. При конкурса се залагат допълнителни критерии и друга методика за оценка.

3.10. Ясно разписани правила и регламенти за участие в процедури по общински поръчки. В техническите спецификации и документация за участие, отговорните служители поставят изисквания и условия, които да гарантират качествено изпълнение на предмета на поръчката - в рамките на отделения финансов ресурс. Понякога тези изисквания нарушават принципа на свободната конкуренция и равнопоставеността на участниците. Понякога се поставят необосновани ограничителни условия. Възможно е да се определят допълнителни изисквания – даване на бонуси на местни икономически субекти за стимулиране на местния бизнес, наемане на определен брой безработни лица с квалификация в съответствие със спецификата на конкретната обществена поръчка.

3.11. Облекчени регулаторни режими. Да се направи обстоен преглед и анализ на действащите режими и набелязване на възможности за внасяне на облекчения. Бизнесът иска опростени процедури, спазени нормативни срокове, бързина на обслужването или иначе казано - по-малко „бюрокрация“.

Целта е да се улесни и насърчи извършването на стопанската дейност на територията на общината и да се засили инвестиционния интерес, като се ограничи до обществено оправдани граници административното регулиране и административния контрол.

Да се преосмисли дали някои от **регистрационните режими** не биха могли да преминат в **уведомителни**. Оптимизирането на административната тежест върху бизнеса и подобряването на качеството на регулирането да се превърне в един от приоритетите на администрацията и да се намери баланс между регулация и икономическа свобода.

3.12. Безусловно спазване на принципа на служебното начало. Администрацията не трябва да изисква предоставяне на информация или документи, които са

налични при нея или при друг териториален административен орган, а задължително следва да ги осигурява служебно за нуждите на съответното производство.

3.13. Въвеждане на **принципа на мълчаливото съгласие**.

Мълчаливо съгласие е налице, когато административният орган не е изпратил до заявителя уведомление за отказ до изтичането на срока за произнасяне. Това съгласие може да се въведе за ограничен обхват на издаваните актове, но може да се приеме и като водещ принцип, осигуряващ намаляване и ограничаване на административното регулиране.

3.14. **Поддържане на неформални връзки и постоянна координация с браншовите организации.** В сравнение с представителите на гражданските организации, частните икономически субекти имат по-малък, спорадичен опит в работата с местната администрация при формирането на местни политики. Те нямат усещането, че имат място в този процес и се чувстват по-дистанцирани. Преобладава нагласата, че едва ли партньорството с администрацията, ще доведе до редица положителни промени, свързани с бизнес средата, инвестициите и законодателната рамка. Това може да се преодолее със създаването на целесъобразни механизми за мотивиране на участието им в обсъждането на ключови политики, които имат значение за бизнеса и местното развитие. Една от работещите форми е създаване на съвместни работни групи от служители и представители на браншовите организации.

ПРЕПОРЪКИТЕ, КОИТО СЕ ИЗВЕЛИ ОТ ПРОВЕДЕНОТО ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ СА ЕДИНСТВЕНО ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОСОКАТА, В КОЯТО СПОРЕД БИЗНЕСА ТРЯБВА ДА СЕ РАЗВИВА ОБЩИНА СЛИВЕН. ТЕ НЕ СА НАПЪЛНО ИЗЧЕРПАТЕЛНИ И ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ, НО МОГАТ ДА ПОДПОМОГНАТ ДИАЛОГА МЕЖДУ БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ И ДА ДОВЕДАТ ДО ПОДОБРЯВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ КЛИМАТ.